

PRZYGOTOWANIE SIĘ PACJENTÓW DO BADAŃ

Zalecenia ogólne

1. Najlepszą porą dnia do pobrania materiału do badań są godziny poranne (między 7:00 a 10:00).
2. Badanie należy przeprowadzić, jeśli jest to możliwe w nieobecności choroby czy urazu.
3. Przed pobraniem należy poinformować Pielęgniarkę o chorobach współistniejących (np. fobie na igły, syndrom białego fartucha, epilepsja itp.) oraz o sytuacjach niepożądanych, które wystąpiły podczas zabiegów w przeszłości.
4. Nie wykonywać wcześniej wysiłku fizycznego, a przed pobraniem krwi odpocząć 10 – 15 minut w pozycji siedzącej.
5. Nie pić alkoholu 2-3 dni przed pobraniem .
6. W miarę możliwości wyeliminować przyczyny stresu.
7. Pozostań na czczo, to znaczy bez jedzenia przez co najmniej 12 godzin. Jeśli pacjent wypił lub zjadł cokolwiek przed pobraniem krwi – powinien również poinformować o tym osobę pobierającą krew
8. Nie pić kawy, herbaty (kofeina wpływa na wzrost stężenia glukozy we krwi oraz innych parametrów).
9. Powstrzymać się od palenia papierosów przynajmniej na godzinę przed pobraniem krwi. Pod wpływem palenia papierosów niektóre parametry zmieniają się.
10. W związku z wykonaniem niektórych analiz krwi może istnieć konieczność przestrzegania określonej diety przed badaniem. Zalecenia w tym względzie są ustalane indywidualnie z lekarzem.
11. Do badania pobiera się krew żylną .
12. Kobiety nie powinny wykonywać analiz w okresie około miesięczkowym.
13. Po pobraniu krwi należy zjeść coś pożywnego.

Powyższe zalecenia nie dotyczą stanów nagłych.

Szczególną uwagę prosimy zwrócić na badania wymagające specjalnego przygotowania:

BADANIA MOCZU

1. Przed pobraniem moczu do badań laboratoryjnych pacjent powinien unikać wysiłku fizycznego.
2. Co najmniej jeden dzień przed planowanym pobraniem moczu do badań laboratoryjnych zaleca się zachowanie abstynencji płciowej.
3. Nie zaleca się pobierania moczu do badań laboratoryjnych w trakcie krwawienia miesięcznego oraz 2-3 dni przed i po menstruacji.
4. Pojemnik na mocz powinien być jednorazowy, jeśli próbka jest przeznaczona do badań mikrobiologicznych pojemnik powinien być sterylny (oba można zakupić w aptece).
5. Zaleca się pobrać pierwszy poranny mocz po uprzedniej rannej toalecie - mocz pobieramy ze środkowego strumienia.
6. U dzieci i noworodków stosuje się woreczki z hipoalergiczną taśmą klejącą. Okolice narządów płciowych i odbytu należy przemyć mydłem i wodą, a następnie umieścić woreczek - dociskając taśmą klejącą do krocza. Zawartość sprawdzać co 15 minut.
7. W możliwie najkrótszym czasie od momentu pobrania moczu dostarczamy do punktu pobrań.

BADANIE KAŁU

1. Przed planowanym badaniem kału Pacjent powinien zaopatrzyć się w plastikowy jednorazowy pojemnik (dostępny w aptece lub naszym Centrum)
2. Świeży kał pobiera się z kilku miejsc za pomocą szpatułki w ilości $\frac{3}{4}$ pojemności pojemnika.
3. Należy unikać zanieczyszczenia materiału moczem oraz środkami chemicznymi używanymi do dezynfekcji toalet.
4. Po pobraniu pojemnik należy szczelnie zamknąć.
5. Pojemnik dostarczyć do laboratorium w jak najkrótszym czasie - jeżeli nie ma takiej możliwości - po pobraniu należy materiał przechowywać w temperaturze około 5°C (lodówka), jednak nie dłużej niż 24 godziny.
6. Kał na badanie parazytologiczne pobiera się kilkakrotnie w odstępach 2-3 dniowych.
7. Zaleca się pobieranie materiału nie wcześniej niż 2 tygodnie po zakończeniu kuracji antybiotykowej.
8. Do defekacji nie używać czopków.
9. Pobranie kału na krew utajoną nie wymaga zastosowania diety.
10. Nie należy pobierać materiału do badania w czasie menstruacji.

11. Alkohol, aspiryna i inne leki spożyte w nadmiarze w ciągu 48 godzin przed badaniem mogą dawać fałszywe dodatnie wyniki.

TEST OBCIĄŻENIA GLUKOZĄ - OGTT, tzw. badanie krzywej cukrowej lub insulinowej (Pacjent zaopatruje się w aptece w glukozę 75g)

Wskazaniem jest okazanie przez Pacjenta aktualnego wyniku badania glukozy na czczo. W przypadku nie posiadania takiego badania, personel medyczny Panaceum wykona test glukometrem.

1. Przed badaniem 12h należy powstrzymać się od spożywania posiłków-wyjątkiem jest woda. Warunek ten może być pominięty w przypadku kobiet w ciąży.
2. Do momentu pobrania krwi należy powstrzymać się z przyjmowaniem regularnie stosowanych leków
3. Pobiera się krew na czczo po czym pacjent wypija w ciągu 3-5 minut przygotowany roztwór glukozy. W zależności od dawki przyjętej glukozy pacjent oczekuje na ponowne pobranie krwi od 1-2 godzin.

Zalecenie nie dotyczy wykonania OGTT u dzieci, u których dopasowanie dawki glukozy jest wskazywane przez lekarza w odniesieniu do wieku i wagi dziecka.

W tym czasie pacjent nie powinien opuszczać Punktu Pobrań, nie spożywać żadnych pokarmów oraz płynów.

ACTH, Kortyzol:

1. Pacjent powinien być na czczo.
2. Ze względu na dobowy rytm wydzielania hormonu krew należy pobrać rano, około godziny 8:00 lub wg wskazań lekarza.

PROLAKTYNA - test stymulacji Metoklopramidem:

Pacjentka powinna zgłosić się do Punktu Pobrań z wykupionym w aptece metoklopramidem oraz ze skierowaniem od lekarza. Zlecenie musi zawierać informację o dawce leku, którą pacjentka ma zażyć w trakcie badania.

1. Krew pobiera się na czczo, w godzinach rannych, najlepiej po godzinie od momentu obudzenia się.
2. Przed wykonaniem badania nie należy masować piersi i podejmować współżycia.
3. Podczas trwania testu pacjent powinien wstrzymać się od przyjmowania posiłków i napojów oraz unikać wysiłku fizycznego.
4. Po pierwszym pobraniu krwi pacjent otrzymuje 1 dawkę leku, którą należy popić wodą.
5. Krew pobiera się po 60 i 120 minutach od momentu podania leku/lub wg wskazań lekarza.
6. Powtórne badania powinny być wykonywane o stałej porze.

KLIRENS KREATYNINY:

1. W dniu poprzedzającym pobranie krwi należy przeprowadzić dobową zbiórkę moczu.
2. W dniu badania krwi należy przynieść 50 ml moczu ze zmierzonej objętości dobowej zbiórki.
3. Krew pobrać rano, między godziną 7:00 a 10:00, Pacjent powinien być na czczo.

BADANIE KRWI A PRZYJMOWANE LEKI

W miarę możliwości badanie należy przeprowadzić przed przyjęciem porannej porcji leków, taką decyzję należy zawsze skonsultować z lekarzem.

Zawsze należy poinformować personel pobierający krew o przyjmowanych lekach, suplementach, preparatach ziołowych – zostanie to odnotowane podczas rejestracji.

Według ogólnie obowiązujących zasad należy:

- **Pobierać na czczo z uwagi na zmiany po posiłku wyników takich badań jak:** glukoza, test tolerancji glukozy, insulina, peptyd C, parametry gospodarki lipidowej (TG, HDL), żelazo, fosfor, kortyzol, kwas foliowy
- **Pobierać rano z uwagi na rytm dobowy:** żelazo, fosfor, potas, cynk, miedź, kortyzol, aldosteron, prolaktyna (ale nie wcześniej niż 2-3 godz. po przebudzeniu), FSH, LH, TSH, hormon wzrostu, PTH, Testosteron, 17-OH-progesteron, DHEA, erytropoetyna
- **Zalecane pobieranie rano, na czczo:** parametry koagulologiczne (PT, APTT, fibrynogen), magnez, wapń, mocznik, kreatynina, kw. moczowy, prolaktyna, białko całkowite, bilirubina, AST, ALT, ALP, LDH, morfologia krwi obwodowej, OB

Uwaga:

Decyzja o czasie pobrania uzależniona jest od celu badania. W zależności od wskazań, każdy z powyższych parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna uwzględniać czas pobrania materiału.

Pomimo widocznych przy wynikach zakresów wartości referencyjnych, pacjent nie powinien oceniać samodzielnie swego stanu zdrowia. Właściwej interpretacji dokonuje lekarz znający pełny stan zdrowia pacjenta.